

Қарағанды облысының білім басқармасы
Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік
орталығы

«Ангел» балалар қауіпсіздігі орталығы

2021-2022 оқу жылына арналған балалар
қауіпсіздігі бойынша мектеп
жаттықтырушыларының жұмысын
ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқаулары

*(Балалар қауіпсіздігі жаттықтырушыларының кеңесінде қаралды,
12.10.2021 жылғы хаттама №2)*

Қарағанды 2021

Әдістемелік нұсқауларда балалар қауіпсіздігі бойынша мектеп жаттықтырушыларының жұмысын ұйымдастыруға арналған материалдар ұсынылған.

Берілген материалдар ұсыныс ретінде жасалған, балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушыларға, осы бағытта жетекшілік ететін қалалық/аудандық білім бөлімінің мамандарына, мектеп директорларына, директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарларына арналған.

Ересектер үнемі баланың жанында болып, қауіптерден қорғай алмайды. Сондықтан балалар шынайы өмірге психологиялық және физикалық тұрғыдан барынша дайын болуы керек. Бейтаныс адаммен кездескен кезде баланың алғаш сәттерден дұрыс қарым-қатынас жасай білуі, өзіне деген сенімділігін көрсете білуі ықтимал қауіпті 90%-ға төмендетеді. Баланы өз қауіпсіздігін қорғауға қалай үйретуге болады? Тренинг сабақтары – бұл көшедегі және үйдегі қауіпсіздік туралы балаларға арналған ең қолжетімді ақпарат көзі.

Қарағанды облысының білім беру ұйымдарында балалар қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша Жол картасын жүзеге асыру аясында Қарағанды облысы білім басқармасы басшысының 2021 жылғы 26 ақпандағы №204-бұйрығына сәйкес 2021 жылдың 01 наурызы мен 20 мамыры аралығында Қарағанды облысынан 70 педагог балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушыларды дайындау бағдарламасы бойынша оқытылды.

2021 жылдың қыркүйек айынан бастап Қарағанды облысының жалпы орта білім беру ұйымдарында балалар қауіпсіздігі бойынша мектеп жаттықтырушылары жұмысын жүзеге асырады.

«Жеке қауіпсіздік» курсы оқушыларға қауіпті елестерден, қорқыныштан, психологиялық қысымнан құтылуға көмектеседі. Тәжірибелік жаттығулар оқушыларда тойтарыс беру, өзіне-өзі сенімділік дағдыларын қалыптастырады және қиын жағдайда өз өмірі мен денсаулығын құтқарып қалуға көмектеседі.

Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушыға қойылатын кәсіби талаптар:

1. Балалар қауіпсіздігі бойынша мектеп жаттықтырушысы – «Ангел» балалар қауіпсіздігі орталығының балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушыларды даярлау бағдарламасы бойынша курстан өткен және біліктілік талаптарын растаған педагог.

2. Балалар қауіпсіздігі жөніндегі сертификат пен жаттықтырушы куәлігінің болуы тренингтерді өткізуге құқықты растайды.

3. Жыл сайын жаттықтырушылар өз біліктілігін растау үшін «Ангел» балалар қауіпсіздігі орталығының басшысына куәлігінің қолданылу мерзімі аяқталғанға бір ай қалғанда әдістемеге сәйкес өткізген сынақ тренингінің бейнематериалын ұсынады.

Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушының жұмысын ұйымдастыру

1. Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушылар өз жұмыстарын қалалық/аудандық білім бөлімдерінің осы салаға жетекшілік ететін мамандарымен, мектеп әкімшілігімен және Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығымен тығыз байланыста жүргізеді.

2. Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушылар өз жұмыстарын білім бөлімінің және мектеп әкімшілігінің келісімімен қаланың\ауданның басқа мектептерінде коммерциялық емес негізде жүргізе алады.

3. Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушылар балалармен байланыс және қауіпті адамдардан қорғау дағдысын қалыптастыру қағидалары бойынша ата-аналарға және мектеп мамандарына шеберлік сабақтарын өткізеді.

4. Жаттықтырушыларға бағдарлама материалдарын бөтен адамдарды оқыту үшін қолдануға тыйым салынады.

Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушының негізгі құжаттамасы

1. Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушы 2021-2022 оқу жылының басында жасайды:

- оқу жоспарына сәйкес оқушыларға арналған «Жеке қауіпсіздік» курсы сабақтарын жылдық күнтізбелік-тақырыптық жоспарлау (*1-қосымша*);
- сабақтарды өткізу кестесі (*2-қосымша*).

2. Құжаттар директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарымен келісіліп, мектеп директорымен бекітіледі.

3. Сабақтардың өткізілуі және оқушылардың қатысуы туралы ақпарат әр сыныпқа арналған сабақты есепке алу журналына тіркеледі (*3-қосымша*).

Журналдар төменгі әдістердің бірімен жүргізіледі (жаттықтырушы бір нұсқаны таңдап алады):

- дәптерге қолмен толтырылады. Дәптер тігіліп, беттері нөмірленеді, мектеп директоры мөрмен растайды, сыртқы бетінде жүргізіле бастаған күні көрсетіледі;

- әрбір сынып үшін жеке параққа компьютерде теріліп, жинақталады, тігіледі, парақтары нөмірленеді, сыртқы бетінде мектеп директорының қолы және мөрі қойылады, жүргізіле бастаған күні көрсетіледі.

4. Оқу жылының соңында жаттықтырушы статистикалық есеп формасын толтырады және аймақ бойынша оқушылардың оқытылумен қамтылуын анықтау мақсатында жалпы жиынтық жасау үшін білім бөлімі маманына жібереді (*4-қосымша*).

Сабақтарды жоспарлауға және өткізуге қойылатын талаптар

1. «Жеке қауіпсіздік» курсы сабақтарының мазмұны оқытылатын бағдарламаға сәйкес формалар мен әдістерді қолдана отырып жасалады.
2. Әрбір сыныптағы сабақтар сыныптан тыс уақыттағы оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес тоқсанына 1-2 рет өткізіледі.
3. Сабақ өткізуге арналған бөлме ретінде сынып бөлмесі, жиын залы және спорт зал қолданылуы мүмкін. Компьютер және проектор болуы қажет.
4. Сабақтың ұзақтығы тақырыпқа және оқушылардың жас ерекшелігіне байланысты 20 минуттан 45 минутқа дейін созылуы мүмкін.
5. Сабақ бір сыныптың барлық оқушыларына жүргізіледі (топтарға бөлу және сыныптарды біріктіру тиімсіз).
6. Сабақтарды өткізу кезінде басқа адамдардың (ата-аналар, сынып жетекшісі және т.б.) қатысуына рұқсат берілмейді.
7. Қашықтан оқыту форматына көшкен жағдайда сабақтар білім беру интернет-платформаларын қолдана отырып, онлайн-режимде жүргізіледі.

1-қосымша

«Жеке қауіпсіздік» курсы сабақтарының оқу-тақырыптық жоспары

№ р/с	Тақырыптар	Сағат саны					
		3 - сынып	4 - сынып	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып	8 - сынып
1.	Жеке қауіпсіздік	1	1	1	1	2	2
2.	Төтенше жағдайлар кезіндегі қауіпсіздік	1	1	1	1	2	2
3.	Буллинг	1	1	2	2	2	2
4.	Кибербуллинг/ киберқауіпсіздік	1	1	1	1	2	2

2-қосымша

2021-2022 оқу жылында «Жеке қауіпсіздік» курсы сабақтарын өткізу кестесі

№ р/с	Сынып	Өткізу уақыты және орны				
		дүйсенбі	сейсенбі	сәрсенбі	бейсенбі	жұма
1.						
2.						
3.						
...						

3-қосымша

**2021-2022 оқу жылында «Жеке қауіпсіздік» курсы сабақтарын
есепке алу журналы
_____ «_____» сынып**

№ р\с	Оқушылардың аты-жөні	Өткізілу уақыты				Күні	Сабақ тақырыбы
1.							
2.							
3.							
...							

** әр сыныпқа жеке парақ арналады*

4-қосымша

**Балалар қауіпсіздігі бойынша жаттықтырушының 2021-2022 оқу
жылындағы статистикалық есебі**

№ р\с	Білім беру ұйымы	Паралельдер бойынша сыныптар саны						Паралельдер бойынша оқумен қамтылған оқушылар саны					
		3 с.	4 с.	5 с.	6 с.	7 с.	8 с.	3 с.	4 с.	5 с.	6 с.	7 с.	8 с.
1.													
2.													
...													
Барлығы:													

В методических рекомендациях представлены материалы по организации работы школьных тренеров по детской безопасности.

Предлагаемые материалы носят рекомендательный характер, адресованы тренерам по детской безопасности, специалистам городских/районных отделов образования, курирующим данное направление, директорам школ, заместителям директора по воспитательной работе.

Взрослые не всегда могут сопровождать ребенка и оградить от опасностей. Важно, чтобы дети были максимально подготовлены к реалиям жизни психологически и физически. Правильное и уверенное поведение ребенка в первые секунды общения с незнакомцем снижает вероятность беды на 90%. Как научить ребенка безопасному поведению? Тренинговые занятия – это самая доступная для понимания детей информация о безопасности на улице и дома.

В Карагандинской области в рамках реализации Дорожной карты по обеспечению безопасности детей в организациях образования согласно приказу руководителя управления образования Карагандинской области № 204 от 26 февраля 2021 года в период с 01 марта по 20 мая 2021 года 70 педагогов Карагандинской области прошли обучение по Программе подготовки тренеров по детской безопасности.

С сентября 2021 года в организациях общего среднего образования Карагандинской области будут осуществлять работу школьные тренеры по детской безопасности.

Курс «Личная безопасность» поможет учащимся избавиться от опасных иллюзий, страхов, психологических зажимов. Практические тренировки сформируют у учащихся навык отпора, уверенность в себе и в критической ситуации помогут спасти свою жизнь и здоровье.

Профессиональные требования к тренеру по детской безопасности

1. Школьным тренером по детской безопасности является педагог, прошедший курс по Программе подготовки тренеров по детской безопасности Центра детской безопасности «Ангел» и подтвердивший квалификационные требования.

2. Право допуска к проведению тренингов обеспечивается наличием сертификата и удостоверения тренера по детской безопасности.

3. Ежегодно квалификация тренера подтверждается путем предоставления руководителю Центра детской безопасности «Ангел», за месяц до истечения срока действия удостоверения тренера, видеоматериалов зачетного тренинга с актуальной датой проведения, на соответствие методике.

Организация работы тренера по детской безопасности

1. Тренеры по детской безопасности осуществляют свою деятельность в тесном сотрудничестве со специалистами городских/районных отделов

образования, курирующими данное направление, администрацией школы и учебно-методическим центром развития образования Карагандинской области.

2. Тренеры по детской безопасности могут осуществлять свою деятельность в других школах города/района на некоммерческой основе по согласованию с отделом образования и администрацией школы.

3. Тренеры по детской безопасности проводят мастер-классы для родителей и специалистов школ по принципам взаимодействия с детьми и формирования навыков защиты от опасных людей.

4. Тренерам запрещается использовать материалы Программы для обучения третьих лиц.

Основная документация тренера по детской безопасности

1. Тренер по детской безопасности на начало 2021-2022 учебного года составляет:

- годовое календарно-тематическое планирование занятий курса «Личная безопасность» для учащихся согласно учебному плану (*Приложение 1*);

- график проведения занятий (*Приложение 2*).

2. Документы согласовываются с заместителем директора по воспитательной работе и утверждаются директором школы.

3. Информация о проведении занятий и посещаемости учащихся фиксируется в журнале учета занятий для каждого класса (*Приложение 3*).

Журналы ведутся (тренер выбирает один из вариантов):

- в тетради, заполняются от руки. Тетрадь прошнуровывается, листы пронумеровываются, заверяется директором школы, на обложке запись о дате начала ведения;

- для каждого класса печатается на компьютере на отдельном листе, собирается, прошнуровывается, листы пронумеровываются, на обороте ставится печать и подпись директора школы, на обложке запись о дате начала ведения.

4. В конце учебного года тренер заполняет форму статистического отчета и направляет специалисту отдела образования для составления общего свода, с целью определения охвата учащихся обучением по региону (*Приложение 4*).

Требования к планированию и проведению занятий

1. Содержание занятий курса «Личная безопасность» разрабатывается с использованием форм и методов, соответствующих изученной Программе.

2. Занятия в каждом классе проводятся 1-2 раза в четверть согласно учебно-тематическому плану во внеурочное время.

3. Помещением для проведения занятий может служить классная комната, актовый или спортивный зал. Необходимо наличие компьютера и проектора.

4. Продолжительность занятия варьируется от 20 до 45 минут в зависимости от темы и возрастной категории учащихся.

5. Занятие проводится для всех учащихся одного класса (не приемлемо деление по группам и объединение классов).

6. Во время проведения занятия не допускается присутствие посторонних лиц (родители, классный руководитель и др.).

7. В случае перехода на дистанционный формат обучения занятия проводятся в онлайн-режиме с использованием образовательных интернет-платформ.

Приложение 1

Учебно-тематический план занятий курса «Личная безопасность»

№ п/п	Тема	Количество часов					
		3 класс	4 класс	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс
1.	Личная безопасность	1	1	1	1	2	2
2.	Безопасность при чрезвычайных ситуациях	1	1	1	1	2	2
3.	Буллинг	1	1	2	2	2	2
4.	Кибербуллинг/ кибербезопасность	1	1	1	1	2	2

Приложение 2

График проведения занятий курса «Личная безопасность» на 2021-2022 учебный год

№ п/п	Класс	Время и место проведения				
		понедельник	вторник	среда	четверг	пятница
1.						
2.						
3.						
...						

Приложение 3

Журнал учета занятий курса «Личная безопасность» на 2021-2022 учебный год _____ «_____» класс

№ п/п	ФИ учащихся	Дата проведения				Дата	Тема занятия
1.							
2.							
3.							
...							

** На каждый класс отводится отдельный лист*

Приложение 4

Статистический отчет тренера по детской безопасности за 2021-2022 учебный год

№ п/п	Организация образования	Количество классов по параллелям						Количество учащихся по параллелям, охваченных обучением					
		3 кл.	4 кл.	5 кл.	6 кл.	7 кл.	8 кл.	3 кл.	4 кл.	5 кл.	6 кл.	7 кл.	8 кл.
1.													
2.													
...													
Итого:													